

beskriver Forfaldet under Krigen. Tredie og sidste Del, der optager omtrent Halvdelen af Bogen, beskriver Udviklingen efter Krigen. Vægten er her lagt paa de sociale Forhold. Arbejderspørgsmaalet, herunder især det brændende Problem: Landarbejderboliger, behandles indgaaende, ligeledes Landbrugskreddittens Udvikling, Uddannelsesspørgsmaalet etc. Bogen slutter med en Omtale af de stedfindende Saneringsbestræbelser m. H. t. Landbrugets Produktionsforhold. „Ikke Intensive-ring, men Rationalisering skal være Løsnet“. I Toldpolitikken er Aeroboe Tilhænger af en Omlægning fra Kornetold til højere Told paa dyriske Produkter.

Augé-Laribés Bog begynder med en Beskrivelse af det franske Landbrugs Struktur før Krigen. Afsnittet om Krigen er langt mere fyldt med Detailler end hos Aeroboe. Sidste Afsnit kaldes Krigens Følger. Hovedproblemerne er her Genopbyggelsen af de hærgede Departementer og Manglen paa Arbejdskraft. Det franske Landbrug staar ikke overfor saa ændrede Forhold som det tyske, derfor er de Problemer, der behandles i Slutningskapitlet om Landbrugets Fremtid, ogsaa mindre betydningsfulde.

Begge Bøger interesserer egentlig mest for de Afsnits Vedkommende, der ikke handler om Krigen. Aeroebes Bog, der nok er lidt vel kortfattet, fængsler ved den klare Oprækning af Linierne af Udviklingen. Augé-Laribés Arbejde giver Læserne gennem sine mange Detailler et godt Billede af de Forudsætninger, hvorunder det franske Landbrugs Udøvere virker.

F. v. Bülow.

ELIOT, CLARA: *The Farmer's Campaign for Credit*. D. Appleton and Company, New York and London 1927. 312 S.

For dem, der ønsker en samlet overskuelig Fremstilling af den amerikanske Landbrugskredits Udvikling, vil det lønne sig at læse Eliot's Bog. Den frembyder endvidere den Fordel, at den i større Udstrækning end andre Bøger om samme Emne giver Baggrunden for denne Udvikling og undersøger Virkningen af de forskellige Forholdsregler til Fremme af Landbrugskreditten, som er blevet taget siden Federal Reserve Banksystemets Indførelse; før den Tid og strengt taget indtil Federal Farm Loan Act 1916 var Landbrugskreditten uden Organisation.

Bogen begynder med en interessant omend noget skitse-mæssig historisk Fremstilling, der viser, hvorledes Landman-

beskriver Forfaldet under Krigen. Tredie og sidste Del, der optager omtrent Halvdelen af Bogen, beskriver Udviklingen efter Krigen. Vægten er her lagt paa de sociale Forhold. Arbejderspørgsmaalet, herunder især det brændende Problem: Landarbejderboliger, behandles indgaaende, ligeledes Landbrugskredittens Udvikling, Uddannelsesspørgsmaalet etc. Bogen slutter med en Omtale af de stedfindende Saneringsbestræbelser m. H. t. Landbrugets Produktionsforhold. „Ikke Intensivering, men Rationalisering skal være Løsnet“. I Toldpolitikken er Aeroboe Tilhænger af en Omlægning fra Korntold til højere Told paa dyriske Produkter.

Augé-Laribés Bog begynder med en Beskrivelse af det franske Landbrugs Struktur før Krigen. Afsnittet om Krigen er langt mere fyldt med Detailler end hos Aeroboe. Sidste Afsnit kaldes Krigens Følger. Hovedproblemerne er her Genopbyggelsen af de hærgede Departementer og Manglen paa Arbejdskraft. Det franske Landbrug staar ikke overfor saa ændrede Forhold som det tyske, derfor er de Problemer, der behandles i Slutningskapitlet om Landbrugets Fremtid, ogsaa mindre betydningsfulde.

Begge Bøger interesserer egentlig mest for de Afsnits Vedkommende, der ikke handler om Krigen. Aeroebes Bog, der nok er lidt vel kortfattet, fængsler ved den klare Oprækning af Linierne af Udviklingen. Augé-Laribés Arbejde giver Læserne gennem sine mange Detailler et godt Billede af de Forudsætninger, hvorunder det franske Landbrugs Udøvere virker.

F. v. Bülow.

ELIOT, CLARA: *The Farmer's Campaign for Credit*. D. Appleton and Company, New York and London 1927. 312 S.

For dem, der ønsker en samlet overskuelig Fremstilling af den amerikanske Landbrugskredits Udvikling, vil det lønne sig at læse Eliot's Bog. Den frembyder endvidere den Fordel, at den i større Udstrækning end andre Bøger om samme Emne giver Baggrunden for denne Udvikling og undersøger Virkningen af de forskellige Forholdsregler til Fremme af Landbrugskreditten, som er blevet taget siden Federal Reserve Banksystemets Indførelse; før den Tid og strengt taget indtil Federal Farm Loan Act 1916 var Landbrugskreditten uden Organisation.

Bogen begynder med en interessant omend noget skitse-mæssig historisk Fremstilling, der viser, hvorledes Landman-

dens Krav om Kredit har spillet en Rolle i Udviklingen af Penge- og Bankvæsenet allerede fra Tiden før Løsrivelsen fra England og sat sine Spor baade i Striden om „greenbacks“ og om Dobbeltmøntfoden. Dernæst behandles Spørgsmaalet om baade kort og lang Landbrugskredit, og i Tilslutning hertil beskrives the Federal Farm Loan Act og den Side af Federal Reserve-Systemet, som særlig tager Sigte paa Landbruget. Den senere Udvikling af Kreditlovgivningen var især en Følge af Landbrugskrisen efter Verdenskrigen. Forfatteren gennemgaar derfor denne Krise og dens finansielle Sider omhyggeligt. Bogen slutter saa med en Gennemgang af the Agricultural Credits Act 1923 og af en Række Forslag, Kongressen har behandlet siden.

Bogen er velskreven, men upersonlig. Man faar ikke Indtrykket af, at Forfatteren har anstrengt sig meget for at naa til personlig Opfattelse af Enkelthederne i det Spørgsmaal, hun behandler. De pro et contra, der findes i Bogen, bestaar væsentligst af Citater fra andre Forfattere eller fremtrædende Personer i Landbrugsverdenen; det er jo i og for sig fortjenstfuldt, men i dette Tilfælde bærer de Citater, der bringes, ofte et Tilfældighedens Præg, lidt Kildekritik er godt ogsaa i andre Discipliner end Historieskrivningen.

Bogen har paa enkelte Punkter ogsaa Interesse for den, der interesserer sig for amerikansk Bankvæsen i Almindelighed, idet den kaster Lys over et Par Sider af Federal Reserve-Systemet, som jeg synes maa betegnes som hørende til de svage. Den ene er denne Lovgivnings mange Detailbestemmelser, den anden det uhyre Antal af smaa Banker. Bestemmelsen, at Veksler, trukket for „agricultural purposes“, kan have 6 Måneders Løbetid og alligevel diskonteres af Reserve Banks, er i og for sig ikke nogen Detail, men for at man i Praksis kan sondre mellem, hvad der maa siges at være til Brug for Landbrug eller til andet Brug og for at sondre mellem, hvad der kort udtrykt er Driftskredit og hvad der er Anlægs-kredit, har Federal Reserve Board udstedt en Række Forordninger og truffet Afgørelser, der baade er udviklede og uforstaaelige fra et bankmæssigt Synspunkt, der dog maa gaa ud paa at vurdere, om Pengene vil blive fri indenfor den tilladte Løbetid eller ikke. Eliot's Bog bringer adskillige Eksempler paa saadanne Afgørelser — uden dog at kritisere dem. Veksler, trukne for at købe Køer, Heste eller Tractors, kan diskonteres, derimod ikke til Motorvogne til et Transportselskab eller til at bygge Silo'er for. Det er fast Anlæg. Kan et Stykke Land

først dyrkes efter at være drænet, er det efter Federal Reserve Boards' Mening fast Anlæg af Kapital, har Marken derimod været dyrket før Dræningen, kan en Veksel for at skaffe Penge hertil godt diskonteres. Et Vandingselskab, som sælger Vand til Farmerne til Overrislingsbrug, kan nok faa diskonteret Veksler for at skaffe Penge til Lønninger, men kun med de sædvanlige 90 Dages Løbetid; den Veksel, hvormed Farmeren betaler Selskabet, tilstaaes derimod 6 Maaneder. Købmanden, der anskaffer en Traktor, faar kun 90 Dage, til Gengæld kan han faa diskonteret en Veksel for at købe en Silo. Grænsen er naturligvis klarere her; men alligevel dukker uvilkaarligt det Spørgsmaal op, hvorledes kontrolleres disse Regler i Praksis, og forstaaer Bankerne paa Landet, der jo ofte er meget smaa Foretagender, i det hele taget at følge disse Bestemmelser. Ens Tvivl bestyrkes ved at læse om de Misforstaaelser, Federal Reserve Boards Erklæringer gav Anledning til under Deflationstiden ikke blot blandt Landmændene selv, men ogsaa blandt Medlemsbankerne. En saadan Medlemsbank havde fra sin Reserve-Bank faaet et Vink om at formindske sin Rediskontering, Banken opsagde resolut med 2 Ugers Varsel alle de Kunder, der havde Laan paa Bomuld. Banken havde nemlig laant nok paa Bomuld til at dække hele Rediskonteringsgælden med. En Korrespondance med Reserve-Banken medførte dog en for Kunderne mindre katastrofal Ordning. At Landbrugs-kreditten er ordnet betryggende ved at have alle de smaa Banker som Mellemænd, maa anses for langt fra at være Tilfældet, derpaa tyder baade det forholdsviis ringe Omfang af den Kredit, som er ydet gennem Federal Reserve-Systemet, den høje Laanerente paa Landet og de mange Forsøg paa ad andre Veje at yde den nødvendige Kredit.

F. v. Bülow.